

Aan de leden van de gemeenteraad van de gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle en de leden van Provinciale Staten van Overijssel.

Onderwerp: stand van zaken RUD

Olst-Wijhe, 10 april 2013

Geachte leden van de gemeenteraad en Provinciale Staten,

In de regio Ijsselland is na de oprichting op 1 januari 2013 inmiddels een kwartaal verstreken waarin de Regionale Uitvoeringsdienst, de RUD Ijsselland, de voorbereidingen heeft getroffen om op 2 april officieel van start te kunnen. Deze mijlpaal hebben we inmiddels bereikt.

Met deze brief informeren wij u over de ontwikkelingen. Een terugblik op de ontstaansgeschiedenis van de RUD voegen wij als achtergrondinformatie bij deze brief en vindt u in de bijlage.

Wij zullen nu kort inzomen op de praktijk van de RUD Ijsselland en haar takenpakket en vervolgens de huidige stand van zaken en de komende ontwikkelingen toelichten.

Onze regio

Overijssel is opgesplitst in twee regio's: Twente en Ijsselland, waarbij aangesloten is bij de begrenzingen van de Veiligheidsregio's. In Twente vormen 13 gemeenten en de provincie de RUD Twente, in Ijsselland 11 gemeenten en de provincie de RUD Ijsselland.

Er is een sterke verbinding met de waterschappen en de brandweer. Zij zijn geen partner, maar zetten specialistische kennis op het gebied van water en veiligheid in voor de beide RUD's. Ook met andere betrokkenen als het Openbaar Ministerie en de politie zijn goede afspraken gemaakt. Het gaat dan niet alleen om efficiënter werken, maar met name ook om het delen van kennis.

Beide regio's hebben een Informatie-, Coördinatie- en Sturingseenheid: voor Twente in Almelo, voor Ijsselland in Olst-Wijhe. Zij vormen het stafbureau dat zorgt voor de werking van het netwerk. Daarnaast zijn er 6 provinciebrede en 6 regionale kennispunten gevormd. Daar vindt de werkverdeling en de kennisuitwisseling op specialistische terreinen zoals externe veiligheid, geluid en bodem plaats.

Takenpakket RUD-IJssel

De volgende taken vallen vanaf 1 januari 2013 onder het takenpakket van de RUD:

1. Uitvoering Milieudeel van zogenaamde IPPC (Integrated Pollution Prevention and Control)- en BRZO (Besluit Risico's Zware Ongevallen) -bedrijven.
De expertise die nodig is voor de uitvoering van de VTH taken bij IPPC- en BRZO-bedrijven worden door alle deelnemende deelnemers voor wat betreft het milieudeel ondergebracht bij de RUD. In totaal gaat het om ruim 100 bedrijven in de provincie Overijssel, ongeveer gelijk verdeeld over beide regio's.
2. Uitvoering van VTH taken van overige bedrijven en activiteiten uit het Basistakenpakket
De expertise die nodig is voor de uitvoering van alle VTH taken waarvan het bevoegd gezag is overgedragen van provincie naar gemeenten (de zogenaamde VVGB-Bedrijven) en alle overige bedrijven uit het Basistakenpakket. Het gaat hierbij om (complexere) agrarische en industriële bedrijven, afvalverwerkers, bodemsaneringen, etc.
3. Aanpak van ketenvraagstukken/milieucriminaliteit (regio-overstijgende taken).
Er is een Kennispunt opgericht met betrekking tot ketenvraagstukken en milieucriminaliteit. Het Kennispunt moet zicht en grip krijgen op ketenvraagstukken en milieucriminaliteit. Hiermee krijgt het Functioneel Parket en de politie één ambtelijk aanspreekpunt.
4. Innovatie in aanpak en organisatie en coördinatie gezamenlijke uitvoering.
De RUD krijgt ook een innovatie- en coördinatieopdracht. Naast het ondersteunen van de innovatie en het verhogen van de doelmatigheid, heeft deze voorziening een belangrijke rol in de coördinatie en afstemming van de activiteiten onder de vlag van de RUD.

Uit de verkenningen van beide regio's is gebleken dat een aantal deelnemers naast bovengenoemde basistaken ook graag zogenaamde verzoektaken in de RUD zou willen onderbrengen. Onder verzoektaken worden alle uitvoeringstaken, niet zijnde de basistaken, op het gebied van de fysieke leefomgeving verstaan, een voorbeeld is toezicht op de naleving van de Drank- en Horecawet.

Verandering dienstverlening? Welk loket?

Voor inwoners en ondernemers verandert er op het gebied van de aanvraag van vergunningen in feite niets. Zij kunnen hiervoor nog steeds terecht bij de gemeente waar ze wonen of gevestigd zijn. Wat er anders is, is dat gemeenten en provincie adviezen vragen aan de RUD. De RUD voert die taken voor hen uit. Vergunningverlening en toezicht wordt dus uitgevoerd vanuit de RUD. De dienstverlening blijft gelijk. Door meer afstemming wordt er naar gestreefd dat er minder toezichthouders bij de bedrijven op bezoek komen.

Komende ontwikkelingen

Het komend jaar gaan we ervaring opdoen met onze RUD en de nieuwe wijze van samenwerken. In het eerste kwartaal van 2014 is de evaluatie voorzien. Daarnaast staan we voor de opgave om naast de basistaken ook taken op het gebied van bouwen en RO onder de programmasturing van de RUD te brengen. Hiermee creëren we een organisatie die Wabo-breed, dus op het hele werkgebied van VTH-taken in het fysieke domein, integraal werkt. Uiteindelijk met als doel de verbetering van de dienstverlening en de verhoging van kwaliteit en efficiency daadwerkelijk te realiseren.

Wij vertrouwen erop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

P.J. (Pieter-Jan) van Zanten MSc.
Directeur RUD IJssel

Bijlage – ontstaansgeschiedenis van de Regionale Uitvoeringsdienst

Wat is een RUD?

Een RUD is een professionele organisatie die taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu (VTH milieu taken) voor gemeenten en provincies uitvoert. Een uitvoeringsorganisatie dus. Ook andere taken op het gebied van de fysieke leefomgeving kunnen in een RUD worden ondergebracht. In alle gevallen blijft het bevoegd gezag bij de gemeenten en provincies.

Wat ging vooraf?

In 2008 constateerde de Commissie Mans dat de huidige manier van werken leidt tot een aantal knelpunten. Samengevat zijn de volgende knelpunten geconstateerd:

- Kwaliteit van de handhaving: niet altijd en overal is voldoende menskracht en deskundigheid om goede kwaliteit van de handhaving te leveren;
- Dienstverlening naar burger en bedrijfsleven: er zijn grote, onrechtvaardige verschillen in de handhavingaanpak naar burgers en bedrijven;
- Efficiency en effectiviteit van de handhaving: inefficiënte of onmogelijke aanpak voor 'jurisdictie'- overschrijdende milieuproblemen en zware milieucriminaliteit.

De oplossing voor de knelpunten ligt in de samenwerking tussen de verschillende overheidsinstanties. Het kabinet bepleitte destijds –op advies van Mans- de vorming van 25 Regionale Uitvoeringsdiensten en het stellen van kwaliteitseisen aan de uitvoeringsorganisatie als geheel. Tevens werd de mogelijkheid van regionaal maatwerk via een 'proces van onderop' geboden.

In Overijssel is in 2009 een eerste verkenning naar de vorming van RUD's uitgevoerd. Belangrijkste punten in en naar aanleiding van deze verkenning zijn om de uitvoering van VTH taken te bundelen in RUD's voor de bovenlokale opgaven (ketentoezicht) en de bedrijven met de grootste risico's. De focus van deze diensten moest daarbij enerzijds komen te liggen op de expertise die nodig is voor vergunningverlening en toezicht bij de bedrijven met de meeste milieurisico's en anderzijds op de aanpak van bovenlokale milieuproblemen en milieucriminaliteit.

Kort samengevat zijn er de volgende redenen voor de vorming van de RUD's en de bundeling van de uitvoering van VTH taken door provincie en gemeenten:

- Verminderen van de versnippering in de uitvoering van de VTH taken om eenduidiger en effectiever op te kunnen treden tegen slecht naleefgedrag.
- Versterken van de kritische massa en expertise en deskundigheid voor de taakuitvoering door het bundelen van personeel in één organisatie.
- Creëren van een 'level playing field' voor burgers en bedrijven met een gelijke benadering en behandeling.
- Een centraal punt met milieu-informatie die de uitwisseling en afstemming verzorgt tussen bestuursrecht en strafrecht (politie, Openbaar Ministerie).

De RUD gaat niet gepaard met overdracht van bevoegdheden. De bevoegdheden blijven bij de gemeenten en provincie. Deze hebben wel de mogelijkheid om te mandateren naar de RUD.

De Eerste Kamer nam begin maart 2010 een motie aan om de RUD's 'bottom-up' – door gemeenten en provincies samen – te vormen en niet wettelijk vast te leggen. Dit betekent dat gemeenten en provincies samen bepalen op welke manier de RUD gevormd en georganiseerd wordt. Het ministerie van VROM, het IPO en de VNG hebben gezamenlijk de randvoorwaarden bepaald: het basistakenpakket voor de RUD (hierin staan alle taken van gemeenten en provincie die moeten worden ondergebracht bij een RUD) en de kwaliteitscriteria (hierin staat beschreven aan welk kwaliteitsniveau de uitvoering van de VTH-taken minimaal moet voldoen). Afsproken is dat de kwaliteitscriteria gehanteerd worden als een diagnose-instrument. Deze kwaliteitscriteria voor organisatie en medewerkers worden in 2013 wettelijk vastgelegd, het wetsvoorstel is inmiddels aangeboden aan de Tweede Kamer en worden naar verwachting 1 januari 2015 van kracht.

Vanuit deze kaders is in Overijssel gekozen voor de vorming van twee zogenaamde 'Netwerk-RUD's'. Kenmerken hiervan zijn dat de medewerkers in dienst blijven van de partners die de RUD vormen en door middel van centrale programmasturing hun werk doen. Het is een innovatieve, efficiënte en nieuwe wijze van samenwerken die past in deze tijd.